

תפ"ח 43709/11/14 - מדינת ישראל נגד ר' ע' (עציר), עו"ד בוריס שרמן

בית המשפט המחוזי בחיפה

תפ"ח 43709-11-14 מדינת ישראל נ' ע'(עציר)

בפני הרכב כב' השופטים:

רון שפירא, נשיא [אב"ד]

אברהם אליקים, סגן נשיא

תמר נאות פרי

המאשימה

נגד

הנאשם

מדינת ישראל

ר' ע' (עציר),

עו"ד בוריס שרמן (סניגוריה ציבורית)

גזר דין

השופט אברהם אליקים, סגן נשיא:

מבוא

1. בהכרעת הדין שהושמעה ביום 30.5.2018 קבענו פה אחד כי ביום 21.10.2014 הנאשם גרם למותו של חליל מחרום ז"ל (להלן-המנוח) בדרך של ירייה בראשו מטווח קצר מתוך כוונה תחילה להמיתו. בנוסף, קבענו ברוב דעות כי לאחר מכן רדף הנאשם אחרי ראזי, בנו של המנוח, כשהאקדח שלוף בידו מתוך כוונה לרצוח אותו.

2. בהתאם לכך הורשע הנאשם בעבירות של רצח בכוונה תחילה - עבירה לפי סעיף 300(א)(2)+301 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן-חוק העונשין), עבירה של ניסיון לרצח - עבירה לפי סעיף 305 לחוק העונשין, ועבירות בנשק - עבירות לפי סעיף 144(א)+(ב)+29 לחוק העונשין.

עובר לירי במנוח התפתחה תגרה ברחוב המגינים בחיפה בפתח חנות מכולת/פיצוציה, תגרה בה היו מעורבים המנוח, בנו ראזי וי' - בנו של הנאשם. הנאשם הגיע למקום עם אקדח טעון, הפריד בין הניצים ומיד לאחר מכן ירה במנוח וניסה לירות בראזי מתוך כוונה להמיתם.

במהלך שמיעת הראיות הועלו טענות כי לנאשם הפרעות נפשיות, הוא סבל מחרדות ודיכאונות והוא הוכר בעבר כבעל אחוזי נכות נפשית על ידי משרד הביטחון. בהכרעת הדין קבענו כי נכון למועד ביצוע העבירות כמו גם עובר לביצוען, הנאשם הבין את אשר הוא עשה, את הפסול במעשיו, וכי הירי באותו יום לא היה כתוצאה של מחלת נפש או מצב נפשי.

השתלשלות ההליכים לאחר הכרעת הדין

ביום 30.5.2018 הושמעה הכרעת הדין לצדדים והתיק נקבע לטיעונים לעונש ליום 25.6.2018. במהלך הטיעונים ביקש הנאשם שלא להמשיך להיות מיוצג על ידי סנגורו ולכן הפסקנו את הדיון והורינו על מינוי סנגור מטעם

עמוד 1

הסנגוריה הציבורית. הדיון נדחה מספר פעמים על מנת לאפשר לסנגור שמונה להיערך לטיעונים לעונש. בין לבין, ביום 10.1.2019 התפרסם תיקון 137 לחוק העונשין (להלן-תיקון 137 או התיקון) שתחילתו ששה חודשים מיום פרסומו (דהיינו ביום 10.7.2019).

בישיבת 14.1.2019 נענינו לבקשת הסנגור לדחיית הדיון לשם ביצוע בדיקות לנאשם ובחינת אפשרות של הגשת חוות דעת מטעמו והצדדים התבקשו להשלים טיעונים לעונש בכתב באשר לשאלת תחולתו של תיקון 137 לחוק העונשין.

טיעונים בכתב הוגשו מטעם שני הצדדים בנושא תיקון 137 וביום 7.4.2019 השלימו הצדדים טיעוניהם לענין העונש בעל פה ובכתב. בפתח הדיון הבהיר הסנגור כי אין בכוונתו להגיש חוות דעת מטעם הנאשם לענין טענת אחריות מופחתת שלא על פי תיקון 137.

ב"כ המאשימה בנוסף לטיעוניה בעל פה הגיש ביום הדיון תמצית טיעונים בכתב, הסנגור טען לגופו של ענין וביקש לאפשר לו לשקול הגשת ראיות לענין העונש ולהשלים טיעוניה בכתב. ביום 28.4.2019 הגיש הסנגור את השלמת הטיעונים כאמור אליהם צרך פסקי דין והחלטה שניתנו בעניינו של הנאשם.

מעבר לשאלה מהו העונש שיש לגזור על הנאשם, מתעוררות שתי שאלות מקדמיות:

האם יש לגזור את עונשו של הנאשם בהתחשב בתיקון 137 שתחולתו כאמור ביום 10.7.2019 ואם התשובה חיובית - האם מתקיימים תנאי תיקון 137 לפיהן העונש בגין עבירת הרצח אינו מאסר עולם חובה.

ראיות לעונש

3. מטעם המאשימה העידה אשתו של המנוח, מרוות מחרום, שהייתה נשואה למנוח 23 שנה, תקופה שנקטעה על ידי הנאשם שגרם לטרגדיה הנוראה. היא תארה את פועלו של המנוח ואת חיי המשפחה שלהם ביחד עם ארבעת ילדיהם (שלושה בנים ובת בגילאי 15-20). היא נישאה למנוח בגיל 19, שהיה לה גם אבא, גם אח, וגם בעל והעניק לה ולילדיו ערכים של אהבת אדם. עוד סיפרה איך בעקבות הטרגדיה עצב רב מלווה את חייהם והם חווים כל יום את הכאב, האובדן והיתמות, ותארה את השפעת הפגיעה בבנם ראזי, אותו ניסה לרצוח הנאשם.

עוד הוגש הרישום הפלילי של הנאשם (ת/135) לפיו הוא הורשע ביום 29.6.1989 בעבירות של הריגה וניסיון לרצח ונדון ל-13 שנות מאסר בפועל.

4. ב"כ הנאשם צרך לטיעוניה בכתב את גזר הדין שניתן בעניינו של הנאשם ביום 29.6.1989 (נספח א), את פסק הדין לפיו נדחה ערעור שהגיש לבית המשפט העליון על אותו גזר דין (ע"פ 363/89, נספח ב). עוד הפנה בקשר למצבו הנפשי של הנאשם למסמכים הרפואיים שהוגשו במהלך שמיעת הראיות (ת/113, ת/114, ת/115, נ/17, נ/18, נ/19) ולהחלטת בית משפט לעניינים מינהליים בחיפה מיום 6.7.2009 (נספח ג) לפיהם אובחן כסובל מתסמונת בתר חבלתית והוכר כנה בשיעור של 30% לצמיתות.

תחולתו של תיקון 137 לענין עבירת הרצח

תמצית טיעוני הצדדים בנושא תיקון 137

5. בטיעוניה בכתב מיום 21.2.2019 טען ב"כ המאשימה כי תיקון 137 לא חל לפני יום 10.7.2019 וזאת על פי

הוראת המעבר, סעיף 25 לתיקון. עוד הוסיף כי אם בית משפט סבור כי יש להחיל על מעשיו של הנאשם הוראות מקלות על פי התיקון, יש לדחות את גזר הדין למועד שלאחר 10.7.2019 והמאשימה נתנה הסכמה לדחייה כזו. עוד הוסיף כי במקרה כזה יש לתקן את הכרעת הדין ולהרשיע את הנאשם על פי הסעיף לאחר התיקון.

ב"כ המאשימה הוסיף כי גם אם חל התיקון, במקרה זה מדובר ברצח בנסיבות מחמירות כהגדרות בסעיף 301א(א) לחוק העונשין לאחר תיקונו. תוך שהוא מפנה לחלופה:

"(9) המעשה בוצע תוך יצירת סכנה ממשית לחייו של אדם אחר נוסף על הקרבן".

לטענתו הנאשם ירה לעבר המנוח שתי יריות בגובה של פלג גוף עליון, כשהמנוח מוקף באנשים רבים, אשר התפזרו וברחו מיד לאחר הירי ובנס לא נפגעו ובכך יצר הנאשם סכנה ממשית לחייהם של אחרים. ולכן, הוסיף בטיעון בעל פה, אין מניעה לקיים הדיון ללא כל דחייה ולגזור את עונשו כעת.

לחלופין טען ב"כ המאשימה כי גם אם ייקבע בהתאם לתיקון כי מאסר עולם הוא העונש המרבי אלא שאין חובה להטילו, הרי שיש לגזור במקרה זה על הנאשם מאסר עולם בגין עבירת הרצח וענישה מצטברת בגין העבירות הנוספות, גם בהתחשב בנסיבות המקרה וגם בהתחשב בעברו הפלילי של הנאשם שהורשע בעבר בהריגתם של שני אחים וניסיון רצח של אימם. באופן ספציפי התייחס ב"כ המאשימה לטענת הקנטור גם לאחר תיקון 137 והבהיר כי לאור הקביעות בהכרעת הדין, לא מדובר בקנטור גם במתכונת המקלה.

6. הסנגור בטיעונו בעל פה ובכתב (מיום 7.4.2019) טען כי הוראות התיקון מהוות דין מקל ולכן יש להחיל במקרה זה את הוראות סעיף 301ב(1) לחוק העונשין לפי הנוסח שלאחר התיקון מבלי שיהיה צורך לדחות את הדיון לאחר 10.7.2019.

לדבריו הוכח שבמקרה זה מדובר בהמתה בנסיבות של אחריות מופחתת, בשל ההתגרות כלפי הנאשם (קנטור) ולכן העונש המרבי עומד על 20 שנות מאסר.

לחלופין טען כי גם על פי הוראות סעיפים 300א(א) ו-311 לחוק העונשין לאחר התיקון, עונש מאסר עולם אינו עונש חובה בנסיבות מקרה זה.

לטענתו אין צורך בתיקון הכרעת הדין ואין מניעה להכריע במלוא טיעוני הצדדים במסגרת גזר הדין על בסיס הקביעות בהכרעת הדין והתיקון לחוק העונשין.

באשר לשאלת הקנטור הפנה לדברי ההסבר להצעת חוק התיקון לפיה הכוונה היא להקל על הנאשם באופן שיבוטל מבחן "האדם הסביר". גם המבחן הסובייקטיבי רוכך והיום עומדת לנאשם הגנת האחריות המופחתת אם "התקשה במידה ניכרת לשלוט בעצמו" וכיום לא דרוש איבוד עשתונות מוחלט.

לטענתו, על פי הכרעת הדין חלפו 43 שנים מהרגע שהנאשם נחשף למתרחש, לרבות לפניו המדממות של בנו, עד הירייה הקטלנית. לא הובאו ראיות המצביעות על תכנון ממשי מצד הנאשם (מעבר לאותן 43 שנים) לפגוע במנוח, בראי או במי מהנוכחים. לטענתו האירוע היה ספונטאני, המראות אליהן נחשף גרמו לנאשם קושי ניכר לשלוט בעצמו ויש בכך כדי למתן את אשמתו ולקבוע כי מבחינה נורמטיבית האחריות היא מופחתת.

לחלופין, חלק הסנגור על טענת המאשימה לפיה מדובר ברצח בנסיבות מחמירות בשל "יצירת סכנה ממשית לחייו

של אחר", לתמיכה בטענותיו בדבר תכלית ההוראה הפנה לדוגמאות שפרט המחוקק בדברי ההסבר המתארות מצב של גרימת סכנה לאחר, כגון הנחת פצצה במקום בו שוהים אנשים אחרים. לטענתו במקרה זה לא נוצרה סכנה ממשית לאחר, השימוש היה באקדח ממרחק קצר ביותר.

לחלופי חילופין טען הסנגור כי גם אם ייקבע כי מדובר ברצח בנסיבות מחמירות שהעונש לגביו הוא מאסר עולם חובה, מתקיים לטענתו החריג הקבוע בסעיף 301א(ב) לחוק העונשין בדבר נסיבות מיוחדות וזאת בשל דרגת האשמה הפחותה של מעשיו של הנאשם.

דין בנושא תיקון 137 באשר לרצח המנוח

תחילה, תחולה, הוראות מעבר

7.

סעיף 25 (א) לתיקון שכותרתו "תחילה, תחולה, הוראות מעבר",

קובע כי יום תחילתו של התיקון הוא בחלוף ששה חודשים מיום 10.1.2019. עוד נקבע בסעיף 25(ב) לתיקון כי על עבירה שבוצעה לפני יום התחילה וטרם ניתן פסק דין חלוט בעניינה יחולו הוראות סעיף 5(א) לחוק העונשין, ביחד עם הנחייה מהמחוקק שנקבעה בסעיף 25(ב):

"לעניין זה, בבואו לקבוע מהו הדין המקל על העושה, יבחן בית המשפט את מלוא ההסדר הקבוע בחוק העיקרי כנוסחו בחוק זה לעומת ההסדר שהיה קבוע בחוק העיקרי לעניין גרימת מוות ערב יום התחילה".

אזכיר כי סעיף 5(א) לחוק העונשין התווסף במסגרת תיקון 39 לחוק העונשין שנכנס לתוקף ביום 23.8.1995 וכלל עשרות שינויים משמעותיים חלקם גם לגבי העונש וכך קובע סעיף 5(א) לחוק העונשין:

"נעברה עבירה ובטרם ניתן פסק-דין חלוט לגביה, חל שינוי בנוגע לעונש שנקבע לה, יחול על הענין החיקוק המקל עם העושה".

ההסדר הקבוע היום בפרק י' סימן א לחוק העונשין, סימן המכונה "גרימת מוות" והמתייחס גם לעבירת הרצח, הוא דין מקל עת בוחנים את מלוא ההסדר הקבוע בתיקון.

ביחס למצב היום, תיקון 137 מקל בעבירת רצח הן לעניין העונש המרבי שיכול להיקבע לפי שיקול דעת בית משפט והן באשר לאחריות הנאשם בנסיבות שיכולות להיחשב לפי התיקון להמתה בנסיבות אחריות מופחתת.

העונש המרבי הקבוע בחוק לאחר התיקון אינו מאסר עולם כעונש חובה (סעיף 300(א) לחוק העונשין לאחר התיקון) וגם במקרה של רצח בנסיבות מחמירות (סעיף 301א לחוק העונשין לאחר התיקון), בהתקיים נסיבות מיוחדות ניתן לבית משפט שיקול דעת להטיל עונש נמוך יותר ממאסר עולם לפי סעיף 300א הנ"ל.

באשר לענישה במקרים של אחריות מופחתת, השתנתה רמת הענישה ולמשל בהתקיים תנאים מסוימים של התגרות כלפי הנאשם העונש המרבי עומד על 20 שנות מאסר.

ראו לעניין תחולה של דין מקל את ע"פ 4002/01 **קורקין נגד מדינת ישראל** (7.5.2002). באותו מקרה נגזר דינו של המערער ביום 22.3.1995, ביום 23.8.1995 תוקן תיקון 39 לחוק העונשין והנאשם ביקש מכוח סעיף 5(א) לחוק העונשין לשוב ולגזור את דינו בשל טענה של הקלה שחלה בעונש המרבי הקבוע לצד העבירה בה הורשע, בית המשפט העליון אישר כי הוא זכאי היה לקביעת עונשו מחדש בהתאם לחיקוק המקל, במידה והייתה

הקלה בענישה (קיום ההקלה היה מותנה בהוכחת דין זר באותו מקרה).

תחילתו של התיקון ביום 10.7.2019 ולכן על עבירות המתה שיבוצעו מיום 10.7.2019 ואילך יחולו הוראות התיקון במלואן.

לטעמי על פי הפרשנות התכליתית של תיקון 137 ביחד עם סעיף 5(א) לחוק העונשין, תחולתו של ההסדר המקל שנקבע בתיקון (לעניין העונש ונסיבות של אחריות מופחתת) היא מיום 10.1.2019, ולכן יש להחילו על עבירת הרצח בגינה הורשע הנאשם (וזאת בהתאם לסעיף 25 לתיקון הדין בתחולתו, ביחד עם סעיף 5(א) לחוק העונשין).

מקובלת עליי עמדת הסגור כי אין צורך במקרה זה לכתוב הכרעת דין מתוקנת, לא הובאו בפנינו ראיות חדשות לאחר ההרשעה. ולכן כחלק מגזר הדין אבחן האם על פי הקביעות שקבענו בהכרעת הדין, ההמתה בוצעה בנסיבות אחריות מופחתת כטענת הסגור בשל קיומו של קנטור (ואם תתקבל הטענה - העונש המרבי יעמוד על 20 שנה).

במידה ותדחה טענת הקנטור אבחן האם מדובר ברצח בנסיבות מחמירות בשל ביצועו תוך יצירת סכנה ממשית לחיי אחרים כטענת המאשימה (ואז העונש יהיה מאסר עולם חובה).

אם תתקבל טענת המאשימה אבחן את טענתו של הסגור לקיום נסיבות מיוחדות המצדיקות העמדת העונש המרבי על עונש שנמוך ממאסר עולם.

[לא מצאתי בסיס בהתאם לדין או לתכלית הענישה לדחות את הדין כעמדת המאשימה לאחר יום 10.7.2019. מיותר לציין כי במידה ויגזר הדין היום, ערעור במידה ויוגש לא יתברר ויוכרע לפני 10.7.2019, כך שממילא במסגרת הערעור יוכל הסגור להעלות את כל הטענות שהעלה בפנינו בהתאם לתיקון ולכן מן הראוי לדון בהן כבר עתה ולאפשר למי מהצדדים זכות ערעור גם על קביעותינו בהתאם לתיקון. זו כאמור גם הפרשנות התכליתית התואמת לטעמי את הוראת המעבר של סעיף 25 לתיקון].

המתה בנסיבות של אחריות מופחתת- התגרות-קנטור

8. על פי סעיף 300ב (ב) לתיקון, למרות הענישה הקבועה בגין עבירת רצח או רצח בנסיבות מחמירות, אחריותו של נאשם תחשב מופחתת בהתקיים התנאים הבאים:

(1) המעשה בוצע בתכוף לאחר התגרות כלפי הנאשם ובתגובה לאותה התגרות, ובלבד שמתקיימים שניים אלה:

(א) בעקבות ההתגרות הנאשם התקשה במידה ניכרת לשלוט בעצמו;

(ב) יש בקושי האמור בפסקה (1) כדי למתן את אשמתו של הנאשם, בשים לב למכלול נסיבות העניין;

על פי דברי ההסבר להצעת התיקון (הצ"ח 972 מיום 16.11.2015 עמוד 174-175) סעיף זה בא במקום מבחן הקנטור הנוהג היום והכוונה הייתה לזנוח את המבחן האובייקטיבי- מבחן האדם הסביר, שכזכור היה תנאי מצטבר הכרחי למבחן הסובייקטיבי כדי לפטור רוצח שקונטר מאחריות בפלילים (ראו סקירת הפסיקה שקדמה לתיקון, עמודים 16-19 להכרעת הדין).

בנסיבות המקרה שלנו ניתן לקבוע כי על מנת שאחריותו של הנאשם תחשב אחריות מופחתת צריכים להתקיים במצטבר התנאים הבאים:

-קיום התגרות כלפי הנאשם- תנאי עובדתי

-המתת המנוח הייתה בתגובה להתגרות- קשר סיבתי.

-בעקבות ההתגרות הנאשם התקשה במידה ניכרת לשלוט בעצמו- מבחן סובייקטיבי של עוצמה.

-יש בקושי של הנאשם כדי למתן את אשמתו, בנסיבות העניין- מבחן אובייקטיבי של אשמה לפי נסיבות המקרה.

בדברי ההסבר נאמר כי "המבחן המוצע משלב בין מבחן סובייקטיבי למבחן אובייקטיבי. לעניין המבחן הסובייקטיבי, הדרישה היא לתגובה אמוציונלית עזה להתגרות, אשר פגעה בצורה קשה ביכולת השליטה העצמית של הנאשם ... לעניין המבחן הנורמטיבי, בית משפט יידרש להכריע, אם יש ברגש העז שהתעורר בנאשם לנוכח ההתגרות והקושי הרב בשליטה העצמית לגרוע מאשמתו של המקונטר. בחינה זו תבוצע מנקודת מבט חברתית ומוסרית שהיא חיצונית למקונטר".

כפי שאפרט להלן, על פי העדויות והראיות ובהתאם לקביעתנו בהכרעת הדין, לא הייתה התגרות כלפי הנאשם, הנאשם לא פעל בתגובה להתגרות שלא הייתה כאמור. טענת הנאשם לקנטור סובייקטיבי שעלתה לראשונה בסיכומיו נדחתה, משום שהנאשם בשום שלב לא טען כי התקשה לשלוט בעצמו. ולטעמי גם בחינת האשם לפי התנהגות הנאשם כמתואר בהכרעת הדין- לא מצדיקה להפחית מאחריותו, כך שלא מתקיים אף אחד מהתנאים המצטברים.

בטרם אצטט מקביעותינו בהכרעת הדין, אזכיר כי הנאשם העלה כחלק מהגנתו טענה כי איבד את הכרתו או את זכרונו או שנקלע למצב של התנתקות מהמציאות - דיסוציאציה, ולכן לטענתו לא ידע כלל מה הוא עושה. בהכרעת הדין קבענו כי הנאשם לא אמין ודחינו את טענות האלה.

הסנגור בטיעונו לעונש ביקש שנבחן את התקיימות תנאי ההתגרות גם ללא גרסת נאשם, הכיצד? איך ניתן לבחון תחושה סובייקטיבית של נאשם כטענת הגנה, מבלי שהאדם הטוען לאותה הגנה מתאר תחושה כל שהיא.

בחינת התנהגות נאשם שלא מספר על תחושותיו האמתיות רק על פי הנסיבות, כבקשת הסנגור, כמוה כמבחן אובייקטיבי. שהרי בנסיבות המקרה שלפנינו אדם מסוים היה מתקשה לשלוט בעצמו ואדם אחר היה מתפקד ללא כל מגבלה. השאלה לאיזה קטגוריה יש לשייך את הנאשם תלויה בו בלבד ומידע אמיתי ממנו לא נמסר, גם לא בתום הטיעונים לעונש, בהם מסר הנאשם באריכות גרסה שאין בה הסבר לגבי יכולתו לשלוט בעצמו (מיותר לציין כי לא מדובר בעדות שעמדה במבחן החקירה הנגדית).

הסנגור בטיעונו בעל פה ביקש שבית המשפט יסתכל "על האירוע בכללותו" ו"לשער" מה "שהנאשם ראה בעיניים שלו, חזה בעיניים שלו". משמעות טענה זו היא לנתח את המבחן הסובייקטיבי באמות מידה אובייקטיביות, דרך המנוגדת למשמעותו של הסעיף ולהקלה שהקל המחוקק בתיקון.

אצטט חלקים מחוות דעתי בהכרעת הדין להמחשה כי לא מתקיימים התנאים לאחריות מופחתת (י' הוא בנו של הנאשם):

"במקרה זה לא הייתה התגרות כל שהיא כלפי הנאשם ולא הייתה מניעה כי ירסן את עצמו ובוודאי שלא ירה בראשו של המנוח. הנאשם לא פעל בספונטאנית אלא בצורה מחושבת, הוא לא ירה סתם באוויר אלא כיוון במדויק לראשו של המנוח ...

מה גם שהפגיעה בי' על פי המראה שלה או על פי דברי י' הנפגע, לא הייתה חמורה (י' עמד על רגליו לאחר הפגיעה, דיבר עם הנאשם ואפילו הפך למרות הפגיעה מנתקף לתוקף, עד כדי כך שחלק גדול מאותן 43 שניות השקיע הנאשם בניסיון למנוע מאותו מותקף שלא להפעיל אלימות כלפי המנוח). לא תגובה להתגרות הייתה כאן, אלא הצטרפות משפחתית של הנאשם למאבק האלים" (עמוד 17 להכרעת הדין).

"הנאשם ובנו לא היו בסכנה כל שהיא ... הנאשם ירה לאחר שלמעשה הקטטה הופסקה על ידו בדרך של הפרדה בין בנו לבין תוקפיו" (עמוד 19 להכרעת הדין).

"התנהגות הנאשם על פי המתואר במצלמות האבטחה ובעדויות היא שקולה ומחושבת, הוא ידע בדיוק מי לצדו ומי בצד האחר. הוא הפעיל כוח כדי להגן על בנו ולמנוע מבנו להכות את המנוח, הוא ידע מתי לחשוף את האקדח וגם במי לירות, במנוח כמעשה נקם או ענישה" (עמוד 20 להכרעת הדין).

"לא מצאתי כל בסיס לטענת הקנטור הסובייקטיבי גם משום שהנאשם בעצמו צריך לתאר את תחושותיו, הרגשותיו ומה הביאו ללחוץ על ההדק. הנאשם בחר בקו הגנה לפיו מרגע שראה את פניו של בנו שותתי דם, הוא לא ידע מה מתרחש ודי בכך לטעמי לדחות את הטענה לקיומו של קנטור סובייקטיבי" (עמוד 20 להכרעת הדין).

"הסנגור בסיכומיו בעת ניתוח זירת האירוע שבפנינו ספר 20 אנשים הנמצאים במקום, הנאשם לא פגע באף אחד מהם למעט במדויק בראשו של המנוח" (עמוד 18 להכרעת הדין).

משמע - לא הייתה התגרות, לא הייתה תגובה בעקבות מראה פניו של בנו של הנאשם, ולא הוכח קושי כל שהוא של הנאשם לשלוט בעצמו. בהעדר קושי, גם לא ניתן לבחון עד כמה הקושי מיתן את אשמתו של הנאשם.

למעלה מן הצורך אבהיר כי אין בנסיבות העניין כדי למתן את אשמתו של הנאשם עד כדי הפחתת אחריותו ואזכיר כי מדובר בתנאי מצטבר לשלושת התנאים האחרים שלא הוכחו.

אשוב ואפנה לדברי ההסבר להצעת חוק התיקון "כדי שאשמת העושה תיחשב פחותה באופן משמעותי, צריך להתקיים יחס הולם בין טיב ההתגרות ומידתה לבין הפגיעה הניכרת בשליטה העצמית שגרמה ההתגרות. לא כל המתה במצב של איבוד ניכר של שליטה עצמית, בעקבות עלבון או אפילו הרמת יד, משקפת רמת אשמה שהיא פחותה משמעותית מרמת האשמה המאפיינת רצח".

מבחינה נורמטיבית אין יחס הולם בין מראה פניו של בנו של הנאשם שכבר הופרד ממי שהיכה אותו וחזר להצטרף כתוקף, לבין התנהגות הנאשם. ירי כדור בראשו של המנוח מטווח קצר, מיד לאחר מכן הנאשם המשיך ורדף עם אקדח שלוף למרחק לא קטן אחרי בנו של המנוח מתוך כוונה לרצוח אותו. לא כך מתנהג מי שמתקשה לשלוט בעצמו ומי שנוהג באלימות כה קשה מידת האשם שלו חמורה מאוד.

9. לאור האמור לעיל אציע לדחות את טענת ההגנה לקיומה של התגרות (או קנטור) וקביעתנו בנושא זה בהכרעת הדין צריכה להישאר ללא שינוי גם לאחר בחינת הגישה המקלה לפי תיקון 137.

האם מדובר ברצח בנסיבות מחמירות

10. ב"כ המאשימה טען כי גם אם חל התיקון, במקרה זה מדובר ברצח בנסיבות מחמירות כהגדרות בסעיף

301א(א) לחוק העונשין לאחר תיקונו. תוך שהוא מפנה לחלופה:

"(9) המעשה בוצע תוך יצירת סכנה ממשית לחייו של אדם אחר נוסף על הקרבן".

לאחר ניתוח טענות הצדדים ובחינת הראיות, לרבות התייעוד במצלמות האבטחה מקובלת עליי עמדת המאשימה.

בהתאם להכרעת הדין, סמוך לפני הירייה הראשונה היה הנאשם מוקף במספר רב של אנשים חלקם צופים חלקם מעורבים בתגרה. לפי מצלמות בקרת הרמזורים (ת/22ג, ת/74, ת/74א) בשעה 21:24:24 התפזרה החבורה במהירות ובכלל זה התרחק המנוח מהנאשם ו-4 שניות לאחר מכן בשעה 21:24:28 נראה הבזק אש שמקורו בירייה שירה הנאשם.

התנהגות קבוצת האנשים שברחה מהמקום בפתאומיות, 4 שניות לפני הירי מתארת היטב את הסכנה הממשית בה חש כל אחד מהם, בהעדר סכנה עובר לירי לא הייתה מנוסה המונית ומותו של המנוח בסופו של יום מראה עד כמה גם הנוכחים היו בסכנה.

חשוב להזכיר את הקביעה (סעיף 11 להכרעת הדין) כי המנוח נפגע משתי יריות, האחת בראשו שגרמה למותו והשנייה בכף ידו. הירי היה ממרחק קצר, קטן מ-1 מטר ולטעמי הפגיעה בשני איברים שונים (הראש והיד) מראה את פוטנציאל הסכנה במעשיו של הנאשם.

[לנאשם היו במהלך המשפט גרסאות שונות וסותרות, כולן תומכות בטענה כי העמיד אנשים אחרים במצב של סכנה ממשית לחייהם. אזכיר כי לגרסת הנאשם הוא ירה כשהוא מחוסר תודעה, גרסה שאינה אמינה עליי. סנגורו הקודם של הנאשם במסגרת סיכומי בכתב (עמוד 3 ו-14) טען כי הירייה הראשונה נורתה על ידי הנאשם בעיצומה של הקטטה ורק לאחר התפזרות החבורה הוא ירה את הירייה השנייה ופגע במנוח, גרסה המצביעה על יצירת סכנה ממשית לקבוצת האנשים שהיו במקום].

11. עוד אוסיף כי קבענו בהכרעת הדין כי הנאשם ירה בראשו של המנוח ממרחק הקטן מ-1 מטר. התנהגות זו מצביעה על הליך ממשי של גיבוש והחלטה להמית כהגדרת רצח בנסיבות מחמירות לפי סעיף 301א(א)(1) לחוק העונשין.

לסיכום - אציע לחברי לקבוע כי על פי העובדות שהוכחו בפנינו מעבר לכל ספק סביר הנאשם ביצע עבירה של רצח בנסיבות מחמירות ועונשו בגין עבירה זו צריך להיות מאסר עולם ועונש זה בלבד.

האם מתקיימות נסיבות מיוחדות שבשלן המעשה אינו מבטא דרגת אשמה חמורה

12. הסנגור ביקש לקבוע כי במקרה זה יש להחיל את סעיף 301א(ב) ולקבוע כי התקיימו במעשה נסיבות מיוחדות שבשלן המעשה אינו מבטא דרגת אשמה חמורה במיוחד ולכן לקבוע כי העונש לא חייב להיות מאסר עולם.

13. לטענת הסנגור רק במקרים של גרימת אשמה חמורה במיוחד ירשיע בית משפט בעבירה של רצח בנסיבות מחמירות ולטענתו דרגת אשמתו של הנאשם אינה כזו, היא שונה ממקרים חמורים להם יועד הסעיף, מקרים של מלחמות בעולם התחתון או "יודא הריגה".

פרשנותו של הסנגור אינה מקובלת עליי, והיא הפוכה מלשון החוק ותכלית התיקון, משנקבע כי מדובר ברצח בנסיבות מחמירות למשל בשל יצירת סכנה ממשית לחייו של אדם אחר נוסף על המנוח, כוונת המחוקק היא שהכלל

יהיה עונש של מאסר עולם חובה ורק במקרים חריגים יוצאי דופן לא יגזר מאסר עולם כעונש חובה ואין זה המקרה שלפנינו.

לטעמי דרגת אשמתו של הנאשם חמורה ומצדיקה עונש של מאסר עולם בגין רציחתו של המנוח, וגם אם לא הייתה חובה להטיל עונש שכזה, מאסר עולם הוא העונש המתאים בגין רצח המנוח, בין לפי חוק העונשין לפני התיקון ובין לפי תיקון 137 ואציע לחבריי לגזור בהתאם את עונשו של הנאשם בגין עבירת הרצח.

תמצית טיעוני הצדדים לעניין עבירת ניסיון לרצח ועבירות בנשק.

14. ב"כ המאשימה ביקש לקבוע מתחם עונש הולם נפרד בגין עבירות הנשק והניסיון לרצח ולהעמידו על מתחם שבין 8 ל-12 שנות מאסר בפועל, ולהטיל על הנאשם מאסר עולם בגין עבירת הרצח, ענישה מצטברת ברף העליון של המתחם בגין העבירות האחרות, מאסר על תנאי ופיצויים בגובה 258,000 ש"ח למשפחת המנוח ופיצויים לבנו של המנוח.

בטיעוניו הבהיר כי המנוח בן 49 במותו, הותיר אחריו אשה וארבעה ילדים. עוד הסביר כי לו עבירת הנשק הייתה עומדת בפני עצמה, מתחם העונש היה צריך להיות בין 1.5 ל-4 שנות מאסר ולנוכח הזמן הרב שהנאשם נשא נשק, סיבת נשיאת הנשק והשימוש בו, יש לגזור עונש מצטבר גם בגין עבירה זו. לתמיכה בטענותיו הפנה לפסקי דין שונים.

15. הסנגור בטיעוניו בכתב ובעל פה הבהיר כי מדובר באירוע אחד ולכן יש לקבוע מתחם אחד שאינו מאסר עולם ולגזור עונש כולל על כל המעשים, לאחר לקיחה בחשבון את נסיבותיו האישיות של הנאשם לרבות מצבו הבריאותי. עוד ביקש להתייחס לנסיבות ביצוע העבירות, העדר תכנון בשל הזמן הקצר שחלף מרגע הגעת הנאשם לזירה ועד הירי, העובדה כי לא נפגעו אנשים נוספים וכי הנאשם לא ירה לעבר בנו של המנוח.

16. אשר לנסיבותיו האישיות, הפנה הסנגור לטראומות הרבות שחווה הנאשם שהתגורר בכפר תלת באזור קלקיליה, במשפחה מוסלמית מסורתית, אביו ששימש כמוכתר הכפר נרצח בשנת 1989 על רקע חשדות לשיתוף פעולה עם ישראל. הנאשם התגייס למשטרה, בתחילה באיו"ש ולאחר קבלת אזרחות ישראלית שירת במשטרת ישראל ובשב"כ. הנאשם התחתן בשנת 1978 ונולדו לזוג ארבעה ילדים, שניים נפטרו מיד לאחר לידתם והבכור טבע בים לנגד עיניו בהיותו בן 16. הנאשם ושניים מאחיו פעלו במסגרת השב"כ, הוא סיכן את חייו וחווה שנאה ואיומים מצד גורמים עוינים כפי שפורט בגזר הדין של בית המשפט המחוזי (נספח א). הנאשם הוכר כנכה מטעם משרד הביטחון בשל תסמונת בתר חבלתית, נכותו הצמיתה היא בשיעור של 30%.

לטענת הסנגור יש להתחשב במצבו הנפשי בעת קביעת המתחם בשל הקרבה לסייג (סעיף 40ט(א)(9) לחוק העונשין ובשל היותו נסיבה שהשפיעה על ביצוע מעשה העבירה (סעיף 40יא, ס"ק (1) ו-(8) לחוק העונשין).

עוד ביקש ליתן משקל נמוך להרשעתו הקודמת, מאחר ומדובר בהרשעה יחידה בגין אירוע משנת 1988 ומאז שחרורו מהכלא (בחלוף 8 שנות מאסר מתוך 13 שגזרו עליו) חלפו כ-18 שנה עד להסתבכותו בתיק הנוכחי.

לטענתו מידת אשמו של הנאשם אינה גבוהה במיוחד ולתמיכה בטענותיו הפנה לפסקי דין שונים בין הוטלו עונשים שבין 12 ל-20 שנות מאסר בגין מעשים שחומרתם לטענתו לא פחותה ממעשי הנאשם.

בעת קביעת העונש בתוך המתחם ביקש הסנגור להתייחס לנסיבותיו האישיות והטראגיות של הנאשם, למצבו הנפשי המורכב ולנזק הרב הצפוי לו ולמשפחתו מריצוי מאסר ממושך בפועל, במיוחד בשל התנאים הקשים בהם הוא שוהה במעצר וישהה במאסר. לעניין גובה הפיצוי ביקש כי יהיה מידתי והפנה לעניין זה לפסקי דין בחלק מהם לא

הוטל פיצוי כלל וביתר המקרים הפיצוי נע בין 25,000 ש"ח ל-150,000 ש"ח.

17. הנאשם בתום הטענות טען באריכות, הנאשם חזר על גרסתו לפיה אינו זוכר דבר וכי החליט לתרום את ביתו להנצחת זכרו של המנוח.

18. אציין כי בפתח ישיבת 25.6.2018, עוד בטרם נשמעו טיעוני המאשימה העלה סנגורו הקודם של הנאשם טענות נוספות ובהם טענה של הגנה מהצדק. הסניגור הנוכחי זנח טענות אלו. לשם הזהירות והגם שבטיעון לעונש לא נטענו הטענות בחנתי גם את הטענות שנזנחו וסבור אני כי דיין להידחות.

דין

מתחם העונש ההולם לעבירות רצח וניסיון רצח ועבירות בנשק

19. על פי הכרעת הדין הנאשם הגיע לזירת האירוע עם אקדח ובתוכו מחסנית עם כדורים, 43 שניות לאחר הגעתו ירה הנאשם במנוח ממרחק קצר מאוד וגרם למותו, בגין מעשה זה הורשע הנאשם ברצח, העונש הקבוע בחוק לעבירה זו הוא מאסר עולם חובה.

מיד לאחר מכן, הנאשם רדף אחרי ראזי בנו של המנוח שנמלט מהמקום, כשאקדחו שלוף בידו ומכוון לגבו של ראזי מתוך כוונה לרצוח אותו מבלי שהנאשם הספיק לירות לעברו.

20. על פי העדויות והראיות אציע לחברי לקבוע מתחם עונש הולם אחד לאירוע הכולל. בעת קביעת המתחם אתייחס לעובדה כי האירוע התפצל לשני מעשים. ראו לעניין זה ע"פ 8686/15 **גריבוב נגד מדינת ישראל** (3.10.2017), באותו מקרה דובר על רצח לאחר שוד של המנוח שנדון בפנינו ובית המשפט העליון אישר את הדרך בה קבענו את המתחם, דהיינו מתחם הכולל עונש של מאסר עולם בגין עבירת הרצח אליו מתווסף מתחם העונש בגין העבירות הנלוות.

21. כחלק ממסכת עבריינית אחת, הנאשם ירה למוות במנוח ומיד רדף אחרי בנו כדי להמיתו. למרות שמדובר במעשים שונים; ביחס לקורבנות שונים; ובמקומות שונים, לאור סמיכות הזמנים, והיות המעשים חלק מאותה תכנית עבריינית, ניתן לראות את הקשר הדוק ביניהם ואת עובדת היותן מסכת עבריינית אחת.

אין מניעה לקבוע מתחם במקרה זה שקצהו התחתון הוא מאסר עולם, בשל היותו מאסר עולם כעונש חובה, הקצה העליון של המתחם ייקבע לפי מרכיבי תיקון 113 לחוק העונשין לרבות הענישה הראויה באשר לעבירות האחרות.

במקרה שלנו יש לזכור בעת קביעת קצהו העליון של המתחם, כי העונש המרבי בגין עבירה של ניסיון רצח עומד על 20 שנות מאסר (סעיף 305(1) לחוק העונשין), והעבירות בנשק יילקחו בחשבון אף הן בעת קביעת קצהו העליון של המתחם.

במקרה זה נפגעו פגיעה קשה מאוד הערכים של קדושת החיים, כבוד האדם ובטחונו.

אשר למדיניות הענישה אקדים ואזכיר כי המחוקק קבע בסעיף 34 לחוק, כי כל דין החל על הביצוע העיקרי של העבירה המושלמת, חל גם על ניסיון והעובדה כי בנו של המנוח הצליח להימלט, אינה יכולה להיזקק לזכותו של הנאשם וכפי שקבענו ברוב דעות הנאשם התכוון לרצוח את ראזי. ראו לעניין זה את פסק דינו של כבוד השופט ס' ג'ובראן ברע"פ 4194/12 **ציאש נגד מדינת ישראל** (19.8.2012):

"אומנם כשבעבירת ניסיון עסקין, אזי הדבר יקבל ביטוי בגזר הדין, אך עם זאת אין מקום לתגמל באופן משמעותי נאשם שלא הצליח להשלים את המעשה העברייני בשל נסיבות חיצוניות שאלמלא התרחשות הוא היה ממשיך במעשיו".

בע"פ 3035/15 **מוגרי נגד מדינת ישראל** (9.4.2016) נדחה ערעורו של נאשם שנדון ל-10 שנות מאסר כחלק ממתחם שנע בין 8 ל-14 שנות מאסר, בגין ניסיון לרצח באמצעות יריות וכך נקבע באותו מקרה:

"עבירת הניסיון לרצח היא מהחמורות שבספר החוקים, כאשר הערך המוגן בה הינו הערך העליון של קדושת חיי אדם, וגלומים בה היסוד הנפשי של כוונת קטילה והפוטנציאל לקיפוח חיו של אדם, אשר ממחישים היטב את חומרתה ... לא בכדי קבוע בצידה של עבירת הניסיון לרצח עונש של 20 שנות מאסר. לפיכך, נקבע לא אחת כי מדיניות הענישה בעבירת הניסיון לרצח מחייבת גישה מחמירה, באופן ההולם את חומרת הפגיעה בזולת ואת מעמדו של הערך המוגן, וכי בעבירות אלה נתונה הבכורה לשיקולים של גמול והרתעה ... המערער ניסה להביא למותו של המתלונן באמצעות שימוש בנשק חם, כאשר ירה על פלג גופו העליון מספר כדורים מטווח קצר".

בע"פ 4770/14 **אגייב נגד מדינת ישראל** (5.11.2015) נדחה ערעורו של נאשם שנדון ל-8.5 שנות מאסר בפועל כחלק ממתחם שנע בין 7 ל-11 שנות מאסר.

ב"כ המאשימה הפנה לתפ"ח 32272-01-10 **מדינת ישראל נגד בשארה** (27.3.2011) בו נדון נאשם ל-6 שנות מאסר בפועל בגין עבירה של ניסיון לרצח. באותו מקרה לחץ הנאשם על ההדק אך בפועל לא נורתה ירייה.

לפסקי הדין שאוזכרו על ידי הסגור בטיעוניו בכתב מיום 28.4.2019 אין מקום להתייחס מאחר ומדובר בפסקי דין שאינם מתאימים לנסיבות המקרה שלפנינו, באותם מקרים דובר בעבירה של הריגה או חבלה בכוונה מחמירה ולא רצח או ניסיון לרצח ובאותם מקרים הוסכם על הסדר טיעון שכלל הסכמה לעניין טווחי הענישה, ממנה לא ניתן להסיק דבר לעניינו. טווחי ענישה בהסדרי טיעון נקבעים לעיתים משיקולים של קשיי הוכחה או הכרה והתחשבות בלקיחת אחריות וזה לא המקרה שלפנינו.

אשר לנסיבות הקשורות בבצוע העבירות, יש לקחת בחשבון את התוצאה הטרגית, גרימת מותו של המנוח והסיכון הגבוה לפגיעה בבנו ראזי.

בהתאם לקביעותנו בהכרעת הדין, בהסתמך על המומחים והמסמכים שהוגשו כראיות, מצבו הנפשי של הנאשם לא נמצא בקרבה כלשהי לסייג לאחריות פלילית כאמור בסימן ב' לפרק ה'1 לחוק העונשין ולכן אציע לחבריי שלא לתת משקל למצבו הנפשי בעת קביעת מתחם העונש ההולם.

בהתחשב בערך קדושת החיים וחומרת מעשיו של הנאשם, יש לקבוע מתחם ענישה בגין עבירת הניסיון לרצח שכולו מצטבר למאסר העולם. ראו דנ"פ 4603/97 **משולם נגד מדינת ישראל** (29.6.1998).

22. בהתחשב בערכים החברתיים שנפגעו מביצוע העבירות, במידת הפגיעה בהן, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירות, אציע לחבריי לקבוע כי מתחם העונש ההולם במקרה זה הוא מאסר במתחם שבין מאסר עולם בצירוף 6 שנות מאסר בפועל לבין מאסר עולם בצירוף 12 שנים של מאסר בפועל.

העונש המתאים

23. במקרה זה לא עומדת שאלת שיקום על הפרק וממילא קימת חובת הטלת עונש מאסר עולם בגין עבירת הרצח.

הנאשם צפוי לעונש ארוך וממושך בגין עבירת הרצח, ובנוסף בהתחשב בעברו הפלילי המשמעותי יש לקבוע כי הענישה בגין הניסיון לרצח תהיה במצטבר.

על פי גיליון המרשם הפלילי וטיעוני ב"כ הצדדים, הנאשם נדון בעבר לתקופת מאסר בפועל של 13 שנה בגין הריגת שני אחים (בני 18 ו-14 שנים) וניסיון לרצח של אימם שגרם לשיתוקה. ראו את התיאור האלים כמתואר בעמוד 4 פסקה ראשונה לגזר הדין (נספח א לטיעוני הסנגור), הזמן הרב שחלף לא מקהה את השימוש הנמהר שעשה הנאשם בנשק באותו מקרה ולצער הוא לא הפיק לקחים מהתוצאות הקטלניות להן גרם בעבר.

לזכות הנאשם יש לקחת בחשבון את גילו (הנאשם היום בן 62 שנה), את משך המעצר הארוך על כל המשתמע לעניין תנאי המעצר (הנאשם עצור כ-4.5 שנים) ואת מצבו הבריאותי כפי שתואר על ידי הסנגור במהלך ניהול המשפט ובמסגרת הטיעונים הכתובים לעונש. יש להתחשב בנסיבות חייו הטראגיות כפי שפורטו בסיכומי הסנגור מיום 28.4.2019 ובהתאם לטיעונים שעלו בפני בית המשפט המחוזי שדן אותו ל-13 שנות מאסר (ראו נספח א לטיעוני הסנגור).

בהתחשב בעונש הכולל אציע לחברי לא לפסוק עונש נפרד נוסף בגין העבירות בנשק ואבהיר כי על פי כתב האישום העבירות בנשק מתייחסות למועד ביצוע העבירות בלבד כך גם נקבע בהכרעת הדין ולכן לא מקובלת עליי עמדת המאשימה בטיעונים הכתובים ולפיהם יש להתייחס לעובדה שהנאשם נשא את הנשק זמן רב לפני כן.

בהתחשב במהותו של מאסר מותנה ומשך המאסר בפועל, אציע לחברי לא להטיל מאסר מותנה.

הנאשם גרם נזק כבד למשפחת המנוח, נחשפנו לדברים מפי מרוות אלמנת המנוח שתיארה כיצד האבל והשכול מלווים אותה ואת 4 ילדיהם מדי יום. לטעמי עזבון המנוח זכאי לפיצוי המקסימלי על פי חוק העונשין, וראזי אותו ניסה לרצוח הנאשם זכאי לפיצוי על הטראומה שחוה. כמובן שאין בגובה הפיצוי כדי להגביל את נפגעי העבירות מלתבוע פיצוי על מלוא נזקיהם בפורום מתאים אחר. גם בעניין זה לא מצאתי הצדקה להתייחס לגובה הפיצוי שנפסק בתיקים אחרים אליהם הפנה הסנגור בטבלה שצרף לטיעונים בכתב. גובה הפיצוי נקבע לפי נסיבותיו של כל מקרה ומקרה ובמקרה שלפנינו יש לטעמי הצדקה לפסוק את הפיצוי המקסימלי לעיזבון המנוח.

סיכום

לאור האמור לעיל אציע לחברי להטיל על הנאשם את העונשים הבאים:

-בגין רצח המנוח - מאסר עולם.

-בגין עבירת ניסיון לרצח - 7 שנות מאסר בפועל בהן יישא במצטבר לעונש מאסר העולם. תחילת המאסר תימנה מיום מעצרו של הנאשם - 26.10.2014.

-בשים לב למשכו של המאסר שאנו גוזרים אציע לחברי שלא להוסיף עוד עונש של מאסר מותנה.

-הנאשם ישלם פיצוי בשיעור של 258,000 ש"ח לעיזבון המנוח (אשתו וארבעת ילדיו) ופיצוי בשיעור של 14,000 ש"ח לראזי מחרום (עד תביעה מס' 9). הפיצוי לעיזבון המנוח ישולם באמצעות אלמנתו מרוות מחרום.

אברהם אליקים, סגן
נשיא

הנשיא השופט רון שפירא, אב"ד:

אני מסכים.

בכל הנוגע לתחולת תיקון 137 לחוק העונשין אני מסכים עם חברי כי הפרשנות התכליתית של תיקון 137 ביחד עם סעיף 5(א) לחוק העונשין, תחולתו של ההסדר המקל שנקבע בתיקון (לעניין העונש ונסיבות של אחריות מופחתת) היא מיום 10.1.2019, ולכן יש להחילו על עבירת הרצח בגינה הורשע הנאשם (וזאת בהתאם לסעיף 25 לתיקון הדן בתחולתו, ביחד עם סעיף 5(א) לחוק העונשין).

מעבר לפרשנות המשפטית, סבור אני כי גם בהיבט התכליתי ויעול הדיון יש להחיל את הוראות תיקון 137 בנסיבות המקרה שבפנינו. כי הרי התיקון חל על כל פסק דין שאינו חלוט. ממילא יחול התיקון על הליכי ערעור, ככל שיוגש ערעור על הכרעת הדין ו/או גזר הדין. ניתן להניח בסבירות רבה שהערעור, ככל שיוגש, לא ישמע בבית המשפט העליון קודם ליום 10.7.19. מכאן שערכאת הערעור תצטרך לבחון את הכרעת הדין ואת גזר דינו של בית משפט זה בהתאם להוראות תיקון 137 לחוק העונשין. העדר התייחסות וקביעת עמדה בסוגיה המשפטית ע"י הערכאה הדיונית עלול ליצור מצב בו הנושא ידון לראשונה בערכאת הערעור ויתכן שאף יגרור הליך של השבת הסוגיה לערכאה הדיונית כדי שתדון בה. מכאן שלו מהטעם של יעילות דיונית והתכלית של קיום דיון יעיל וקצר ככל שניתן, עלינו לבחון את הסוגיה ולהחליט בשים לב להוראות התיקון לחוק.

כאמור, לגופו של עניין אני מצטרף לניתוח המשפטי של חברי, סגן הנשיא השופט א. אליקים ולתוצאה אליה הגיע.

רון שפירא, נשיא
[אב"ד]

השופטת תמר נאות-פרי:

אני מסכימה.

תמר נאות פרי, שופטת

הוחלט פה אחד להטיל על הנאשם את העונשים הבאים:

-בגין רצח המנוח - מאסר עולם.

-בגין עבירת ניסיון לרצח- 7 שנות מאסר בפועל בהן יישא במצטבר לעונש מאסר העולם. תחילת המאסר תימנה מיום מעצרו של הנאשם - 26.10.2014.

-בשים לב למשכו של המאסר שאנו גוזרים אציע לחברי שלא להוסיף עוד עונש של מאסר מותנה.

-הנאשם ישלם פיצוי בשיעור של 258,000 ש"ח לעיזבון המנוח (אשתו וארבעת ילדיו) ופיצוי בשיעור של 14,000 ש"ח לראזי מחרום (עד תביעה מס' 9). הפיצוי לעיזבון המנוח ישולם באמצעות אלמנתו מרוות מחרום.

סכומי הפיצויים יופקדו על ידי הנאשם בקופת בית משפט עד לא יאוחר מיום 31.12.2019, המאשימה תמסור למזכירות בית המשפט את הפרטים הדרושים לצורך ביצוע התשלום ובכלל זה את פרטי חשבון הבנק של נפגעי העבירות.

הוסברה לנאשם זכותו לערער על הכרעת הדין וגזר הדין בתוך 45 ימים מהיום.

ניתן היום, ט"ו אייר תשע"ט, 20 מאי 2019, במעמד הנאשם וב"כ הצדדים.

תמר נאות פרי, שופטת

**אברהם אליקים, סגן
נשיא**

**רון שפירא, נשיא
[אב"ד]**